

Toespraak van Guusje ter Horst bij haar afscheid als burgemeester van Nijmegen d.d. 19 december

Geachte leden van de gemeenteraad, commissaris der Koningin, leden van gedeputeerde staten, leden van het college van B en W, burgemeesters uit Nederland en Duitsland, familie, vrienden, overige gasten en mijn Theo.

Het is mooi geweest. Ik dank Clemens Cornielje, Paul Depla, Anton Aelberts en Hans van Hoofd voor hun warme en geestige toespraken. Ik dank Eduard Vermeulen, Bo van de Graaf en Kees Molhoek, Catherina en Dorothea, en Mezzo Macho voor hun sprankelende optredens. Ik dank Fons de Poel en Renate Bos voor hun uitstekende en belangenloze begeleiding van deze middag. En ik dank U allen dat U naar de Vereniging bent gekomen om deze onvergetelijke middag met mij te beleven.

Het is mooi geweest. Dat geldt niet alleen voor deze bijeenkomst maar ook voor mijn burgemeesterschap van bijna zes jaar.

Ik voel niet de behoefte om U voor de laatste maal dingen op het hart te drukken, voor de laatste maal Uw aandacht te vragen voor wat er moet gebeuren in deze mooie stad, U voor het laatste te waarschuwen. Niet uitgebreid terug kijken welke fantastische zaken er zijn gerealiseerd of in de steigers zijn gezet door college en raad of andere belangrijke spelers in deze stad. Ik wil slechts een paar persoonlijke noties met u delen.

Toen ik voor Nijmegen koos was dat voor mij echt een nieuwe start. Het wethouderschap had voor mij lang genoeg geduurd, mijn moeder was in mei 2000 overleden, zodat weinig mij meer aan Amsterdam bond. Al wordt in Nijmegen ook Nederlands gesproken, het voelde toch een beetje als emigreren. Ik vergeet nooit dat de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken Klaas de Vries bij mijn sollicitatiegesprek over Nijmegen zei: 'Nijmegen, o ja dat rustige, aardige plaatsje. Daar hebben we het nooit over in het kabinet, dat is een goed teken.' Aardig detail dat vandaag bekend werd dat dezelfde Klaas de Vries commissaris wordt bij ons Nijmeegse bedrijf Haskoning.

Ik vond het wel stoer om een nieuw leven te beginnen in een ander deel van het land. Als ik nu terug kijk heb ik geen centje spijt dat ik bijna zes jaar uw burgemeester ben geweest. Maar dat wil niet zegen dat het altijd makkelijk was.

Burgemeesters spreken zelden over de moeilijke momenten in hun bestaan want er moet toch iemand zijn in de stad die het hoofd koel houdt. Het moeilijkste is niet als er een ramp gebeurt. Hoe erg ook, dat zijn voor burgemeesters de momenten dat zij er toe doen. Wat moeilijk is zoals ook Pieter Tops heeft betoogd is dat het vanzelfsprekende gezag van het openbaar bestuur sinds de jaren tachtig en negentig is afgekald. In die zelfde periode is het aantal bedreigingen tegen functionarissen in het openbaar bestuur fors toegenomen. Niet alleen ministers, burgemeesters en wethouders maar ook mensen in de uitvoering: bestuurders in het openbaar vervoer, ambulancepersoneel, medewerkers van sociale diensten noemt U maar op. En het opeisen van vergunningen of gedoogbeleid afdwingen komt vooral op lokaal niveau voor, zo blijkt uit onderzoek uit 2005 van het Instituut Politie en Wetenschap. Burgemeesters praten - als het over hen zelf gaat - daar niet graag over. De frequentie van bedreigingen wordt alleen zichtbaar in anonieme onderzoeken of als het om doodsb bedreigingen gaat. Ik prijs mij gelukkig dat ik alleen geconfronteerd ben geweest met beledigingen, verbale verwensingen, verbale bedreigingen, eieren tegen de ruit, een verfbom tegen mijn huis, sterke verdenking van vergiftiging van mijn poezen en een kogel bij de post - nota bene een politiekogel. En dat in dat rustige stadje van Klaas de Vries. Het kan nog veel erger en het is breder dan alleen het openbaar bestuur. Het is een uiting van het volstrekt uit de hand gelopen gebrek aan respect voor de medemens.

Ik hoop dat een kabinet met christelijk-sociale signature zich geroepen voelt om een hier een halt aan toe te roepen en een ombuiging te bewerkstelligen. Of dat kan worden ingeruild tegen heropening van discussies over een abortuswet, een euthanasiewet, het gedoogbeleid voor coffeeshops, het homohuwelijk (om zo maar een paar punten te noemen uit het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie) dat staat nog te bezien.

Wat burgemeesters naast intervisie erg helpt is als je burgemeester mag zijn van een fantastische stad met betrokken bestuurders, inwoners, instellingen en ondernemers. Zoals ik dat in Nijmegen heb getroffen.

Dat maakt dat wij in Nijmegen in 2005 zo'n fantastisch feestjaar hebben kunnen vieren zodat we allemaal weer een beetje trotser waren op onze stad.

Dat maakt dat wij met hulp van provincie en Rijk een fietsbrug hebben gerealiseerd, en binnen afzienbare tijd een stadsbrug zal worden aangelegd en de A50 wordt verbreed.

Dat maakt dat mensen in deze stad die het moeilijk hebben er zeker van kunnen zijn dat ze niet in de steek worden gelaten. Of dat komt omdat ze geen geld hebben, geïntimideerd worden of verslaafd zijn is van geen belang.

Dat maakt dat er zoveel particuliere initiatieven tot stand komen.

Ach, ik hoef niet alles te noemen, iedereen die zijn ogen niet in zijn zak heeft of de pers een beetje volgt kan weten hoe Nijmegen zich ontwikkeld heeft en zich nog verder zal ontwikkelen. Want de stad staat nog voor ingrijpende veranderingen waarvan Koers West en de dijkteruglegging het meest majeur zijn. Ik wens Raad, college, de inwoners van de stad, de instellingen en de ondernemers in de stad daar veel succes mee. En ik dank met name de Raad en de leden van het college dat zij mij de ruimte hebben gegeven om zaken te agenderen en voorstellen te ontwikkelen. Ook als die niet geheel binnen mijn portefeuille vielen. Ik wens mijn zeer gewaardeerde opvolger Thom de Graaf, die helaas vanmiddag niet aanwezig kan zijn, toe dat hem een zelfde handelwijze ten deel valt.

Ik heb nog één categorie mensen niet genoemd die voor het functioneren van een burgemeester cruciaal zijn. En dat zijn de ambtenarenhelden op het stadhuis. Er zijn er vele die mijn leven hebben veraangenaamd en ik zal vrijdag afscheid van hen nemen.

Maar ik hoop dat U mij toestaat om vijf van hen hier te roemen. Het zijn mijn naaste medewerkers die bijna vanaf het begin met mij hebben gewerkt. Ze hebben tenminste één ding gemeen: ze willen nooit in de spotlights staan. Ik mag het dan ook niet van ze, maar doe het toch. Ik wil ze vragen om even hier bij mij op het podium te komen staan. Ik beloof jullie: het is mijn laatste verzoek.

Ik wil beginnen met de man waarmee ik de afgelopen jaren de meeste uren heb doorgebracht, de man die mij veilig 220.000 kilometer door Nederland, Duitsland en België heeft geloodst. De man die nooit te beroerd was een broodje rookworst, shoarma, ei of salami voor me te halen. De man met wie ik in de beslotenheid van de BMW kilo's snoep heb opgepeuzeld. De man die zoveel heeft gehoord en nooit zal spreken. Het is natuurlijk mijn ongeëvenaarde chauffeur, Jos Frenztz.

In de tweede plaats de man die mij tientallen keren behoed heeft voor al te boude uitspraken, die honderden interviews voor mij heeft voorbereid, die altijd in mijn gezichtsveld verkeerde als ik voor een camera stond om me te laten lachen of aanwijzingen te geven. Die als ik uit mijn rol was gevallen als een journalist zat te zieken, mij met veel geduld wederom uitlegde dat je niet tegen een journalist moet spreken maar over zijn hoofd heen tegen het publiek. Die met journalisten delibereerde om een zin die ik echt wel of echt niet had uitgesproken aan te passen. Natuurlijk, het is mijn voortreffelijke voorlichter Arian Kuil.

Als derde de vrouw die met een kleine onderbreking al die jaren mijn secretaresse is geweest. Ik heb zo'n bewondering voor haar omdat ze in het leven van een ander kan kruipen zonder haar eigen leven te verliezen. Er is niemand die zo goed met mij om kan gaan als zij. Die zo perfect aanvoelt wanneer ze er moet zijn of juist niet, wanneer ze iets moet zeggen of juist niet. Het is een prachtmens. Berna Derks.

En dan mijn assistente. Niets is haar te veel geweest de afgelopen zes jaar. Ze heeft zo ontzettend veel voor me gedaan, dat is niet te bevatten. Grote dingen en rotklusjes. En met een snelheid en anticipatietalent dat maar weinigen is gegeven. Zij was één van de weinigen die me de maat nam, die me probeerde te corrigeren, die loyaal was tot op het bot en zich soms nog meer dan ik zelf ergerde als iemand mij onheus bejegende. De jarige Marjo van Ginneken.

En tot slot degene die mij naar hot en her vergezelde om die 471 hoogwaardigheidsbekleders te verwelkomen, die 248 onderscheidingen uit te reiken en die 957 speeches te houden. Die haar werk zo goed wil doen en indruk op mij heeft gemaakt omdat ze zich met zoveel wilskracht ontwikkelt.
Anneke Vermeulen.

Dames en heren, het is nu echt mooi geweest. We beginnen met de receptie. Voor de laatste maal: dank voor Uw aanwezigheid, voor Uw steun en warmte de afgelopen jaren. Het gaat U en Nijmegen goed.